

22.8.2023

Vanhusneuvosto 22.8.2023 § 31

Vanhusneuvoston lausunto Etelä-Savon hyvinvointialueen palvelustrategiasta ja palvelutuotantosuunnitelmasta

Vanhusneuvosto lausuu seuraavaa:

Ikääntyneiden osuus on Etelä-Savossa maan suurin, ja siksi palveluiden tarpeen ja henkilöstön riittävyyteen on kiinnitettävä huomiota. Edellytämme, että palvelut järjestetään lähipalveluina, yhdenvertaisesti, asiakaslähtöisesti ja vaikuttavasti sekä oikea-aikaisesti ja sujuvasti. Edellytämme nykyisen palveluverkon ylläpitämistä ja positiivista kehittämistä. Tärkeä on ikäihmisille yhden yhteydenoton periaate avun saamisessa. Ongelmana saavutettavuudessa on pitkät etäisyydet palveluihin ja myös digiyhteyksien heikkous, eikä kaikilla ole tietokoneita ja osaamista. Julkinen liikenne on harventunut ja kaikilla ei ole omaa autoa. Lähipalvelut torjuvat myös ilmastonmuutosta.

Ikäystävällinen Etelä-Savo -ohjelma luo hyvän pohjan ikäihmisten palveluille. Ihmiset haluavat asua kotona mahdollisuuksien mukaan. Siihen on luotava edellytykset yhdessä heidän kanssaan. Omatoimisuuteen kannustaminen ja kunnostaan huolehtiminen on tärkeää. Liikkumiseen on luotava edellytykset, riittävän ja ravitsevan ravinnon saanti ikäihmisille on tärkeää, mm. nämä toimet ovat kaatumisen ehkäisyprojektissa perusasioita. Ennaltaehkäisevä toiminta on kokonaisvaltaisen elämänlaadun ylläpitämistä ja edistämistä, jossa ikäneuvolalla on tärkeä rooli. Ikäihmisen sosiaalinen hyvinvointi edistää toimintakykyä ja ehkäisee yksinäisyyttä. Vapaaehtoistyöhön kannustaminen ja yhteistyö henkilökunnan ja ikäihmisten kanssa on tärkeää. Järjestöt tarvitsevat ohjausta, neuvontaa ja tukea toimintaansa Eloisalta. Ikäihmiset kannattaa ottaa voimavarana.

Kotona asuvien riittävää itsenäistä suoriutumista on tuettava teknologian mahdollistamalla erilaisilla ratkaisuilla. Teknologiaan luotava positiivinen suhtautuminen ja opastettava laitteiden käyttöä ikäihmisille sekä henkilökunnalle. Uusinta teknologiaa tulee hyödyntää käyttäen yhtenäistä kriteeristöä hyvinvointialueen kunnissa. Digitaaliset ja liikkuvat palvelut sekä kotiin vietävät palvelut, kuten kotisairaala, turvaavat asiakkaiden palvelua. Savonlinnan seudulla liikkuva palvelu Lissu, joka auttaa asiakkaita kotona ja arvioi hoidon tarpeen ja mahdollistaa hoitamisen kotona kotihoidon avulla. Palvelua tulee laajentaa koko Eloisan alueelle.

Kotona asumisen rinnalle on luotava erilaisia asumismuotoja. Asumismuotoa valittaessa huomioitava ikäihmisen ja läheisten tahto. Perhehoito on 24/7 annettavaa sitovaa huolehtimista, hoitamista. Erilaiset yhteisölliset asumismuodot, senioritalot ovat sosiaalisen kanssakäymisen kannalta hyviä, koska monet ikäihmiset kokevat yksinäisyyttä ja turvattomuutta. Näissä yhteistiloissa voi järjestää myös kuntouttavaa toimintaa asukkailla sekä kotona asuville. Tarvitaan myös enemmän hoitoa tarvitseville ympärivuorokautista palveluasumista omana toimintana tai yksityisen antamana. Hoitopaikka tulee järjestää omalla paikkakunnalla/lähellä omaisten ja tuttavien vierailujen mahdollistamiseksi sekä tuttuuden ja turvallisuuden luomiseksi.